

DATOS IDENTIFICATIVOS

Anatomía humana: Afeccións medicocirúrxicas

Materia	Anatomía humana: Afeccións medicocirúrxicas			
Código	P05G171V01107			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Maceiras García, María Lourdes Magdalena Lopez, Carlos Jose			
Profesorado	Maceiras García, María Lourdes Magdalena Lopez, Carlos Jose			
Correo-e	lurdesmg@uvigo.es cmagdalena@uvigo.es			
Web	http://mpsp.webs.uvigo.es			
Descrición xeral				

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A4	Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B1	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que os profesionais e demais persoal das organizacións sanitarias estrutúranse dun xeito uni ou multidisciplinar e interdisciplinar.
C3	Identificar os factores psicolóxicos e sociais que inflúen no estado de saúde ou enfermidade das persoas, familias e comunidade.
C8	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
C9	Coñecer a fisiopatoloxía das enfermidades identificando as manifestacións que aparecen ao longo del proceso, así como os tratamentos médico-quirúrxicos, fundamentalmente nos seus aspectos fisioterapéuticos e ortopédicos. Identificar os trocos producidos como consecuencia da intervención da fisioterapia. Fomentar a participación do usuario e familia no seu proceso de recuperación.
C13	Ter a capacidade de valorar desde la perspectiva da fisioterapia o estado funcional do paciente/usuario, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais do mesmo.
C21	Identificar a situación do paciente/usuario a través dun diagnóstico de coidados de fisioterapia, planificando as intervencións, e avaliando a súa efectividade nun entorno de traballo cooperativo con outros profesionais en ciencias da saúde.
C34	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conducta das persoas, tanto sas como enfermas, no medio natural e social.
C37	Adquirir a experiencia clínica adecuada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos.
C38	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.
D1	Capacidade para comunicarse oralmente e por escrito en lingua galega.
D7	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Posuír e comprender coñecementos de patoloxía médica e cirúrxica humanas para aplicalos ao uso da fisioterapia	A2		C3 C9 C13 C21 C34 C38	
Identificar e explicar a etioloxía e fisiopatoloxía das enfermidades reumatolóxicas, nefrolóxicas, hematolóxicas, endocrinolóxicas e do metabolismo, e identificar as manifestacións que aparecen ao longo do proceso de enfermar.	A2 A4		C3 C9 C13 C34 C38	D1 D7
Valorar a saúde dun paciente en todos os seus aspectos.	A2 A4	B1	C3 C9 C13 C34 C37 C38	D1
Describir os tratamentos médico-cirúrxicos e de rehabilitación asociados ás enfermidades.	A2 A4		C3 C9 C21 C34 C38	D1 D7
Coñecer e comprender a dinámica da adquisición dos coñecementos en medicina e a súas fontes de información.	A2 A4		C21 C34 C38	D7
Determinar a súa competencia profesional e os seus límites, e a necesidade do traballo en equipo.	A2 A4	B1	C3 C9 C13 C21 C34	D7
Explicar e xustificar a necesidade de fomentar a participación do usuario e a súa familia no seu proceso de recuperación.	A2 A4	B1	C3 C34 C38	D1 D7
Identificar as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte básico e avanzado.	A2 A4	B1	C3 C8 C9 C13 C34 C38	D1 D7

Contidos

Tema	
UNIDADE I	AFECCIÓNS MÉDICAS
Conceptos xerais.	Evolución histórica das enfermidades. Elementos diferenciais das enfermidades. Relacións entre patoloxía e clínica.
Axentes que afectan ao organismo globalmente producindo enfermidades.	Axentes mecánicos. Calor e frío. Radiacións e electricidade. Substancias químicas. Axentes vivos. Factores endóxenos da enfermidade: xenética; constitución e enfermidade. Reaccións inespecíficas: inflamación e reparación; síndrome febril e síndrome de resposta sistémica. Mecanismos inmunolóxicos da enfermidade: principios xerais; inmunodeficiencia e hipersensibilidade; tolerancia e autoinmunidade. Lesión e morte celular. Neoplasias. Envellecemento.
Aparello locomotor.	Funcións. Afeccións da musculatura estriada esquelética. Tecido óseo; afeccións cuantitativas e cualitativas da remodelación ósea. Articulacións; artropatías inflamatorias; artropatías dexenerativas.
Riles e vías urinarias.	Funcións. Manifestacións destas afeccións. Afeccións renais; insuficiencias aguda e crónica. Afeccións das vías urinarias.
Sangue e órganos hemopoiéticos.	Funcións. Afeccións da serie vermella. Afeccións da serie branca. Afeccións dos órganos linfoides. Afeccións da hemostase.
Sistema endócrino.	Funcións. Afeccións do eixo hipotálamo-hipófise. Afeccións da tiroide. Afeccións das glándulas suprarrenais. Afeccións das gónadas. Afeccións das glándulas paratiroides.

Metabolismo.	Funcións. Afeccións do metabolismo dos glúcidos. Afeccións do metabolismo dos lípidos. Afeccións do metabolismo das proteínas e dos aminoácidos. Oligoelementos. Balance hidrosalino. Equilibrio ácido-base. Nutrición.
UNIDADE II	AFECCIÓNS CIRÚRXCAS
INTRODUCCIÓN ÁS ENFERMIDADES CIRÚRXCAS.	- Dor no aparato locomotor. - Inflamación. - Reacción xeral secundaria.
ENFERMIDADES CIRÚRXCAS BÁSICAS.	- Feridas. Asepsia. - Síndrome de aplastamento. - Queimaduras. - Infeccións cirúrxicas. - Ciruxía oncolóxica. - Anestesia. - Métodos auxiliares diagnósticos. - Complicacións da ciruxía.
SISTEMA NERVIOSO PERIFÉRICO.	- Estrutura e función do sistema nervioso periférico. - Agresión, rexeneración e dexeneración. - Síndromes compresivos.
FISIOPATOLOXÍA MUSCULAR.	- Fisioloxía, reparación muscular. - Traumatismos. Tumores. Artroriposis. - Síndrome compartimenta. - Patoloxía neuromuscular infantil. - Tendóns. - Ligamentos.
ÓSO.	- Organización ósea. - Fracturas. Complicacións. - Infeccións óseas. - Enfermidades óseas. - Tumores e lesións pseudotumorais.
ARTICULACIÓN.	- Traumatismos. Luxacións. Esguinces. - Rixideces e anquilosis. - Infeccións articulares. - Ciruxía da artrosis. - Corpos libres intraarticulares. - Artropatía neuropática. - Artrogrose.
CIRURXÍA DO APARELLO LOCOMOTOR.	- Artroscopia. - Osteosíntesis. - Ciruxía minimamente invasiva. - Implantes articulares. - Ciruxía robótica e navegación.
TRAUMATISMOS, AMPUTACIÓN/ REIMPLANTES/ PRÓTESIS.	- Politraumatizado. ATLAS. - Protocolo de actuación con accidentado. - Shock. - Amputacións. - Reimplantes. - Prótesis. - Ortesis.
ENFERMIDADES CIRÚRXCAS TORÁICAS.	- Ciruxía cardíaca. - Ciruxía torácica. - Mama.
ENFERMIDADES CIRÚRXCAS ABDOMINAIS.	- Parede abdominal. - Dixestivo. - Uroloxía. - Xinecoloxía e obstetricia.
ENFERMIDADES CIRÚRXCAS VASCULARES.	- Arteriales. - Venosas. Trombosis.
ENFERMIDADES NEUROCIRÚRXCAS E ENDOCRINAS.	- Neurociruxía. - Ciruxía endocrina.
SEMINARIOS A. Médicas:	- Primeiros auxilios e soporte vital (PASV); reanimación cardiopulmonar (RCP). - Información e documentación científica sobre enfermidades. - Neoplasias. - Envellecemento.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Seminario	24	40	64
Lección maxistral	52	105	157
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Seminario	Constarán de prácticas, casos clínicos, actividades e traballos, que permitan afondar nos contidos da materia. Neles interaccionarase co alumnado respondendo ao que necesite e motivando que exista tamén interacción entre o alumnado. Haberá tamén un cartafol: recompilación do traballo do alumnado co obxectivo de amosar os seus esforzos, progresos e logros na materia. Empregaranse como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	As clases teóricas serán exposicións dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate, estudo de casos e estratexias de resolución de problemas. Nelas interaccionarase co alumnado respondendo ao que necesite e motivando que exista tamén interacción entre o alumnado. Seguindo o Proceso de Bolonia, a aprendizaxe estará cada vez máis baseada no estudiantado e na súa aprendizaxe activa e participativa.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Organización social do traballo do alumnado: para o desenvolvemento da docencia farase un grupo A ou grupo grande. // Enviárase toda a información sobre a docencia e os cambios e recomendacións, a través da FaiTIC, polo apartado [Anuncios]. // Titorías: Poderán realizarse en grupo ou de xeito individualizado, de cara á orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Levaranse a cabo no horario establecido no documento das titorías e no despacho do profesorado da materia. Tamén poderán realizarse no despacho virtual do profesorado da materia, por correo electrónico ao enderezo electrónico do profesorado indicando no asunto: TITORÍAS, ou a través dos foros da FaiTIC.
Actividades introdutorias	O alumnado ten que se dar de alta no Servizo de Teledocencia: FaiTIC (plataforma TEMA), cubrir a ficha virtual: aportando os seus datos e unha foto, e participar nas actividades que se fan a través del, para o correcto seguimento da materia: teoría, seminarios, traballos, exames e todo o que se faga na materia.
Seminario	Organización social do traballo do alumnado: para o desenvolvemento dos seminarios faranse tres grupos B ou grupos medianos. // Enviárase toda a información sobre a docencia e os cambios e recomendacións, a través da FaiTIC, polo apartado [Anuncios]. // Titorías: Poderán realizarse en grupo ou de xeito individualizado, de cara á orientación e asesoramento académico, profesional e persoal. Levaranse a cabo no horario establecido no documento das titorías e no despacho do profesorado da materia. Tamén poderán realizarse no despacho virtual do profesorado da materia, por correo electrónico ao enderezo electrónico do profesorado indicando no asunto: TITORÍAS, ou a través dos foros da FaiTIC.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminario	Asistencia e participación activa do alumnado no desenvolvemento deles; ademais, o alumnado elaborará, individualmente, un esquema e resumo do tema que se traballe no seminario, e será entregado ao final del, persoalmente ou a través da FaiTIC. Avaliación continuada a través da FaiTIC.	20	B1 D1

Lección maxistral	O exame final da materia constará de: Unidade de Médicas: Coñecementos teóricos: Exame final de tipo test, no que cada pregunta terá varias opcións de resposta, e só unha delas será válida. Cada pregunta ben respondida contará 1 punto; as deixadas en branco non descontarán puntuación, pero as que teñan a resposta equivocada si, segundo a fórmula: Cualificación = acertos - (erros / nº de opcións de resposta en cada pregunta). Unidade de Cirúrxicas: En convocatoria de maio/xuño: Unha proba tipo test de resposta única de 50 preguntas e 4 opcións de resposta. Cada pregunta fallida restará un tercio de cada acerto. En convocatoria de xuño/xullo: 5 preguntas de resposta curta.	80 B1 C38 D1
----------------------	--	-----------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

Esta materia consta de dúas unidades: Unidade I: Afeccións Médicas e Unidade II: Afeccións Cirúrxicas. A avaliación farase de cada unidade por separado; sendo necesario, para aprobar a materia, superar as dúas Unidades independentemente (e, dentro delas, cada unha das súas partes: teórica e seminarios, tamén independentemente).

A nota final será a media das dúas Unidades, se ambas están aprobadas ou suspensas. Se só se aproba unha unidade, ou parte dela, consérvase ese aprobado dentro do mesmo curso académico (ata xullo), pero non dun curso aos seguintes.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Pérez Arellano, JL., **Sisinio de Castro. Manual de Patología General.**, Elsevier,
Laso FJ., **Introducción a la medicina clínica. Fisiopatología y semiología.**, Elsevier,
Brunnicardi FC, Andersen DK, Billiar TR, Dunn DL, Hunter JG, Matthews JB, Pollock RE., **Schwartz. Principios de cirugía.**, Mc Graw Hill / Interamericana,
Goodman CC, Snyder TK., **Patología médica para fisioterapeutas.**, Mc Graw Hill,
Seco J.(dir)., **Afecciones médicoquirúrgicas para fisioterapeutas. Sistema músculoesquelético.**, Médica Panamericana,
Fernández L, Carrión O., **Patología medico-quirúrgica para fisioterapeutas.**, Elsevier,
Hoppenfeld, S., **Exploración física de la columna vertebral y extremidades.**, Manual Moderno,

Bibliografía Complementaria

Rozman C, Cardellach F (eds)., **Farreras & Rozman. Medicina interna.**, Elsevier,
Jameson JL, Fauci AS, Kasper DL, Hauser SL, Longo DL, Loscalzo J (eds)., **Harrison. Principios de medicina interna.**, Mc Graw Hill,
Sociedad Española de Reumatología (SER)., **Manual SER de las enfermedades reumáticas.**, Elsevier,
Sociedad Española de Cirugía Ortopédica y Traumatología (SECOT)., **Manual de cirugía ortopédica y traumatología.**, Médica Panamericana,
Delgado Martínez, AD., **Cirugía ortopédica y traumatología.**, Médica Panamericana,
Barberà JA, Peces-Barba G, Agustí AGN, Izquierdo JL, Monsó E, Montemayor T, Viejo JL, Grupo de traba, **Normativa SEPAR. Guía clínica para el diagnóstico y tratamiento de la enfermedad pulmonar obstructiva crónica.**, <http://www.archbronconeumol.org/es/guia-clinica-el-diagnostico-el/articulo-resumen/S0300289601750740>, Arch Bronconeumol. 2001;37(6):297-316.,
Ropper AH, Samuels MA, Klein JP, Prasad S., **Adams y Victor. Principios de neurología.**, Mc Graw Hill,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Afeccións médicas/P05G170V01302
Afeccións cirúrxicas/P05G170V01301
Farmacoloxía/P05G170V01908

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Anatomía humana: Anatomía humana/P05G171V01101
Fisioloxía: Fisioloxía humana/P05G171V01102

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se modifican:

A primeira opción é impartir a docencia e os seminarios de xeito presencial. Se non é posible, debido á pandemia de COVID-19, impartirase teledocencia a través do Campus Remoto da Universidade de Vigo. Comentarase a documentación que xa estea subida á FaiTIC, pola aula virtual, o foro da materia na FaiTIC e o correo electrónico.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

Se non é posible, debido á pandemia de COVID-19, facer de xeito presencial a atención ao alumnado, sexan titorías ou outros aspectos, levaranse a cabo por medios telemáticos: no despacho virtual do profesorado da materia, por correo electrónico ao enderezo electrónico do profesorado indicando no asunto: TITORÍAS, ou a través dos foros da FaiTIC. Será necesario concertar previamente estas titorizacións por correo electrónico.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:

Documentación subida á FaiTIC.

Ademais, póñense na FaiTIC os enlaces aos documentos e información externos.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

A primeira opción da avaliación é facela presencial; no caso de que a COVID-19 non permita facela así, levarase a cabo coas ferramentas de teledocencia das que dispón a Universidade de Vigo.

A porcentaxe do peso das partes da materia cambiará a: coñecementos teóricos: 60%; seminarios: 40%.

===

Manterase a mesma programación e cronograma que haxa na web da Facultade:
<http://fisioterapia.uvigo.es/gl/>